

VROM-Inspectie
Ministerie van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Vrijplaatsen op woonwagenlocaties

Vrijplaatsen op woonwagenlocaties

Inhoudsopgave

1 Inleiding	03
1.1 Ontwikkelingen	03
1.2 Aanleiding onderzoek	03
1.3 Onderzoeksmethode	03
1.4 Leeswijzer	04
2 Woonwagens in cijfers	05
2.1 Beschrijving woonwagenlocaties	05
2.2 Regelovertreding en handhaving	06
2.3 Beleid	07
2.4 Samenvatting	08
3 Woonwagenbeleid nader bekeken	09
3.1 Beleid	09
3.2 Toezicht en handhaving	09
3.3 Regelovertreding	10
3.4 Samenvatting	10
Bijlagen	11
Bijlage 1: Overzicht locaties	12
Bijlage 2: Overzicht geïnterviewde gemeenten	22
Colofon	23

1. Inleiding

1.1 Ontwikkelingen

In het kader van de normalisatie en decentralisatie van het woonwagenebeleid is in 1999 de Woonwagenewet ingetrokken. De huisvesting van woonwagenebewoners is hiermee onderdeel geworden van het reguliere huisvestingsbeleid. Daarmee hebben gemeenten volledige beleidsvrijheid gekregen ten aanzien van woonwagenecentra en standplaatsen. Ook hebben gemeenten budgettair mogelijkheden gekregen een eigen woonwagenebeleid te voeren. De gemeenten kunnen reguliere subsidies, bijvoorbeeld voor nieuwbouw van woningen, stedelijke vernieuwing of bodemsanering, aanwenden voor huisvesting van woonwagenebewoners. Tegelijkertijd hebben gemeenten hierdoor een belangrijke rol gekregen in de handhaving van wet- en regelgeving op woonwagene locaties.

Jarenlang werd vrij algemeen aangenomen en getolereerd dat in woonwagenecentra 'contra legem' handelingen gepleegd werden, zonder dat er ingegrepen werd. Het gebrek aan handhaving heeft er toe geleid dat sommige woonwagenecentra zijn uitgegroeid tot vrijplaatsen. In de Fraudenota 1996-2000 wordt voor het eerst gesproken over vrijplaatsen, zij het dan nog fiscale vrijplaatsen¹. In de uitvoering van de nota is de definitie verbreed om ook buiten de fiscale sfeer van toepassing te kunnen zijn. Onder vrijplaatsen wordt dan verstaan: Groepen of locaties waar een effectief overheidsoptreden wordt belemmerd, leidend tot een maatschappelijk ongewenste situatie, waarbij structurele fraude van wezenlijk belang is. De belemmering betreft soms een bestaande of vermeende dreiging, soms een sociaal culturele hindernis. De aandacht van de overheid beperkt zich veelal tot handhaving van de openbare orde, waarbij structurele fraude voor lief wordt genomen².

¹ TK, 1996-1997, 17050, nr. 201.

² In: Onderzoek Belastingdienst contra-legemhandelingen; bij brief staatssecretaris Wijn aan TK, 3 juni 2004.

In de omschrijving zit de mogelijkheid dat er op de vrijplaatsen niet wordt opgetreden vanwege geweld(sdreiging), maar ook wanneer die dreiging er niet is kan optreden uitblijven. Overigens werden aanvankelijk woonwagenecentra, maar ook illegale casino's als de meest urgente projecten gekwalificeerd. Later is daar de prostitutiesector aan toegevoegd. Daarnaast is er nog een categorie 'overig', waaronder bijvoorbeeld coffeeshops, hennepkwekerijen, belwinkels en moskeeën vallen.

In 2004 heeft het kabinet de Kamer op de hoogte gesteld van het voornemen vrijplaatsen te gaan aanpakken nadat in het voorjaar van 2004 maatschappelijke onrust was ontstaan na het grootschalig optreden op het woonwagene centrum Vinkenslag in Maastricht. In april 2005 hebben de ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie en VROM en de staatssecretaris van Financiën een brief gestuurd aan alle gemeenten om een dringende oproep te doen om het bestaan of ontstaan van vrijplaatsen tegen te gaan. Zij leggen deze verantwoordelijkheid neer bij gemeenten, omdat deze zicht hebben op de lokale situatie en primair verantwoordelijk zijn voor de openbare orde en veiligheid.

1.2 Aanleiding onderzoek

Handhaven op woonwagene locaties betreft nadrukkelijk ook wet- en regelgeving op het terrein van VROM, zoals bouwregelgeving (bouwvergunningen, sloopvergunningen, brandveiligheid), regelgeving op het gebied van ruimtelijke ordening (bouwen of gebruiken in strijd met bestemmingsplan) en milieuwetgeving (milieubeheer, milieugevaarlijke stoffen, bodemverontreiniging). Daarnaast kan op woonwagene locaties sprake zijn van overtredingen van de Belastingwet, de Opiumwet, de Wet werk en bijstand (WWB), de Leerplichtwet, de Wet op de economische delicten, het Wetboek van Strafrecht, etc

Om haar overleggen met gemeenten voor te bereiden heeft de VROM-Inspectie aan Regioplan de opdracht gegeven een data- en fact finding onderzoek uit te voeren. Het doel is het maken van een inventarisatie van potentiële vrijplaatsen, het beleid en programma van gemeenten alsmede de daadwerkelijke uitvoering en de resultaten die geboekt zijn. In de volgende paragraaf wordt kort toegelicht hoe het onderzoek is uitgevoerd.

1.3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek bestaat uit vier fasen. De eerste fase bestond uit de schriftelijke benadering van alle Nederlandse gemeenten met een globale vragenlijst. Gemeenten is de optie geboden om de vragenlijst schriftelijk of via internet in te vullen. Er is gebruik gemaakt van verschillende telefonische en schriftelijke rappels, zowel door Regioplan als door de VROM-Inspectie. De respons is 100 procent. Ongeveer de helft van de gemeenten heeft de vragenlijst schriftelijk geretourneerd en de andere helft via internet. De algemene resultaten van de vragenlijst zijn verwerkt in deze rapportage.

De tweede fase bestond uit een nader onderzoek in een selectie van gemeenten. Alle gemeenten met vrijplaatsen en/of geweldsdreiging op een of meer woonwagene locaties zijn benaderd voor een telefonisch interview. Om te waarborgen dat het overzicht van te benaderen gemeenten compleet was, is de lijst met te benaderen gemeenten voorgelegd aan VROM-Inspecteurs uit alle vijf regio's en aan provincies en servicepunten handhaving (SEPH). Uit deze inventarisatie is een aantal aanvullingen gekomen. In totaal zijn 70 gemeenten telefonisch geïnterviewd. De interviews hadden tot doel dieper in te gaan op de antwoorden die zijn gegeven in de vragenlijst en op het beleid van de gemeenten inzake handhaving op woonwagene locaties. De belangrijkste bevindingen uit de interviews zijn in dit rapport weergegeven

Vervolgens heeft de VROM-Inspectie gemeenten benaderd naar aanleiding van de resultaten van deze inventarisatie. Daarbij is geadviseerd over de aanpak, steunend op de Handreiking “Werken aan woonwagens” die in 2006 is gepubliceerd.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk twee worden de belangrijkste resultaten uit de landelijke inventarisatie onder alle gemeenten weergegeven. Dit hoofdstuk bevat vooral feitelijke, kwantitatieve informatie³. In het derde hoofdstuk wordt ingegaan op de belangrijkste bevindingen uit de verdiepende telefonische interviews met een selectie van gemeenten.

³ De gegevens in hoofdstuk 2 zijn gebaseerd op de antwoorden van gemeenten op de vragenlijst. Dit hoofdstuk bevat dus geen feitelijke constatering.

2. Woonwagens in cijfers

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste algemene resultaten uit de inventarisatie onder alle gemeenten beschreven. Alle gemeenten en de stadsdelen van Amsterdam (totaal van 471), zijn aangeschreven met een globale inventariserende vragenlijst. De respons is 100 procent. Als gesproken wordt over gemeenten dan worden daarmee ook de stadsdelen van Amsterdam bedoeld.

2.1 Beschrijving woonwagenlocaties

Van de 471 gemeenten die in 2006 hebben gerespondeerd, hebben er 374 woonwagenlocaties binnen de gemeentegrenzen (tabel 2.1).

Van de gemeenten die beschikken over woonwagenlocaties, heeft 45 procent één locatie, heeft 42 procent twee tot vijf locaties en heeft 13 procent zes of meer locaties (figuur 2.1).

In tabel 2.2 is weergegeven dat alle gemeenten vanaf 100.000 in ieder geval één of meer woonwagenlocaties hebben. Het zijn vooral de kleinere gemeenten die een beperkt aantal locaties hebben (tabel 2.2). In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van het aantal woonwagenlocaties per gemeente.

De grootte van de locaties varieert van 1 standplaats tot 168 standplaatsen. In totaal zijn er 1181 woonwagenlocaties met in totaal 8186 standplaatsen volgens het bestemmingsplan en 8319 feitelijke standplaatsen⁴.

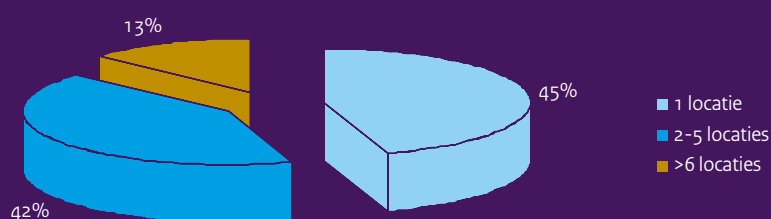
Van alle woonwagencentra in Nederland is het grootste deel ontstaan in de periode tussen 1975 en 2000 (85 procent; tabel 2.2).

⁴ Van de 1181 woonwagenlocaties is van 70 locaties onbekend hoeveel standplaatsen er zijn volgens het bestemmingsplan en is van 59 locaties onbekend hoeveel feitelijke standplaatsen er zijn.

Tabel 2.1 Aantal gemeenten met woonwagenlocaties

	absoluut	percentage
Wel woonwagenlocaties	374	79
Geen woonwagenlocaties	97	21
Totaal	471	100

Figuur 2.1 Aantal locaties

Tabel 2.2 Aantal locaties naar gemeentegrootte (in absolute aantallen)

Aantal inwoners	Geen locaties	1 locatie	2-5 locaties	6-10 locaties	11-20 locaties	Meer dan 20 locaties
0-50.000	95	160	134	12	2	0
50.000-100.000	2	8	21	7	3	3
100.000-150.000	0	0	1	4	6	2
150.000-200.000	0	1	2	0	3	1
>200.000	0	0	0	1	2	1

Tabel 2.2 Ontstaansperiode woonwagencentra

	percentage
Voor 1975	9
Tussen 1975 en 1990	58
Tussen 1990 en 2000	27
Na 2000	6
Totaal	100

De helft van alle woonwagenlocaties ligt naar opgave van de gemeenten in de randzone van de gemeenten, 38 procent ligt in de kern en 12 procent ligt in een buitengebied (figuur 2.2).

Verder is van alle woonwagenlocaties in Nederland in 66 procent van de gevallen de gemeente de eigenaar. In 29 procent van de gevallen is dit de woningcorporatie en in 5 procent zijn dit andere instellingen, zoals een gewest een woonwagenschap of zijn de standplaatsen in eigen bezit. De beheerder van de woonwagencentra is een woningcorporatie (39%), de gemeente (34%), een particulier bureau (22%) of een woonwagenschap (5%).

Figuur 2.2 Ligging woonwagenlocaties

2.2 Regelovertreding en handhaving

In deze paragraaf wordt gesproken over handhaving, controle en toezicht. Controle en toezicht zijn noodzakelijk om te kunnen handhaven. Indien in deze paragraaf wordt gesproken over handhaving, wordt daarmee ook controle en toezicht bedoeld.

Op 28 procent van alle woonwagenlocaties in Nederland is er sprake van (structurele) overtredingen van wet- en regelgeving (op het gebied van bouw, ruimtelijke ordening, milieu, Leerplichtwet, WWB en openbare orde). Op 16 procent van de locaties is het onbekend of er overtredingen voorkomen en op 56 procent vinden er geen overtredingen plaats. De grootte van de gemeente heeft geen effect op het feit of overtredingen voorkomen. Wel is er een relatie met de factor regionale spreiding (zie tabel 2.3).

In de analyses is gebruik gemaakt van de indeling van de VROM-regio's⁵. In tabel 2.3 is te zien dat er op de woonwagenlocaties in de regio Noord relatief weinig overtredingen voorkomen.

Tabel 2.3 Voorkomen van overtredingen naar VI-regio (in percentages van het aantal locaties)

Regio	Ja	Nee	Onbekend
Noord	7	75	19
Noord-West	31	57	12
Oost	25	55	20
Zuid	33	51	16
Zuid-West	27	60	13
Totaal	28	56	16

⁵ Friesland, Groningen en Drenthe behoren tot de regio Noord. Noord-Holland, Utrecht en Flevoland behoren tot de regio Noord-West. Overijssel en Gelderland behoren tot de regio Oost. Noord-Brabant en Limburg behoren tot de regio Zuid. Zeeland en Zuid-Holland behoren tot de regio Zuid-West.

Op 23 procent van de locaties vinden vaak controles plaats op de naleving van wet- en regelgeving. Op 68 procent van de locaties gebeurt dat soms en op 9 procent van de locaties nooit. Als op een locatie nooit wordt gecontroleerd door een gemeente, sluit dit niet uit dat andere locaties binnen diezelfde gemeente wel worden gecontroleerd. De locaties waar nooit wordt gecontroleerd liggen in 11 procent van de gemeenten.

Volgens gemeenten is 5 procent van alle woonwagenlocaties te kenmerken als vrijplaats en is er op 10 procent van alle locaties sprake van gewelds dreiging. Opvallend is dat vrijplaatsen en gewelds dreiging vaker voorkomen op woonwagenlocaties in de grootste gemeenten (>200.000 inwoners, tabel 2.4).

Verder komt gewelds dreiging relatief vaker voor op woonwagenlocaties in de regio Zuid-West (tabel 2.5).

2.3 Beleid

Op de vraag of er gemeentelijk beleid ten aanzien van woonwagenlocaties is, antwoordt de helft van de gemeenten bevestigend. Bij 27 procent van de gemeenten is er sprake van geïntegreerd beleid. In 21 procent van de gemeenten wordt er een specifiek woonwagenbeleid gevoerd. De helft van de gemeenten heeft geen gemeentelijk beleid ten aanzien van woonwagenlocaties. Naarmate gemeenten over meer woonwagenlocaties beschikken, is er vaker sprake van beleid op dit terrein. 82 procent van de gemeenten hanteert een gemeentelijk handhavingsbeleid. In 76 procent gaat het om een algemeen handhavingsbeleid en 6 procent voert een specifiek handhavingsbeleid gericht op woonwagens. Ook hier geldt dat naarmate gemeenten over meer woonwagenlocaties beschikken, er vaker sprake is van beleid op dit terrein.

Tabel 2.4 Voorkomen van vrijplaatsen en gewelds dreiging naar gemeentegrootte (in percentages van het aantal locaties)

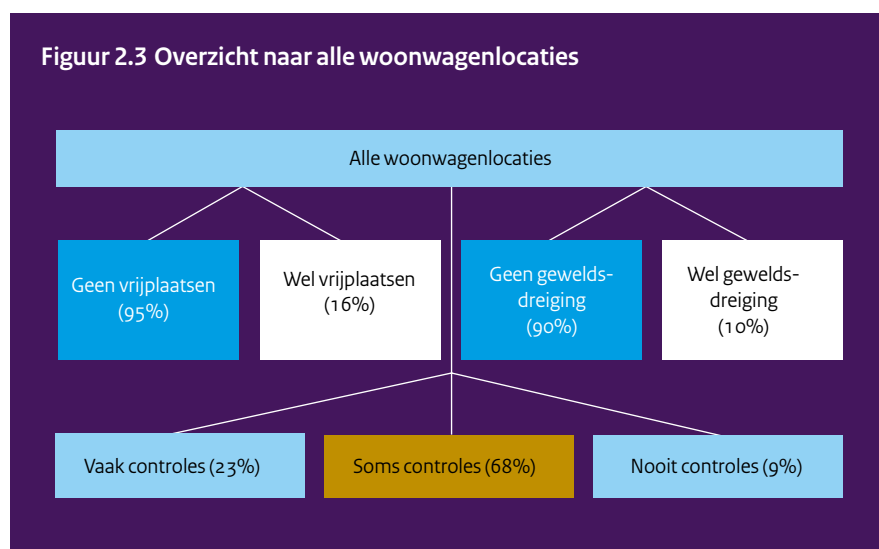
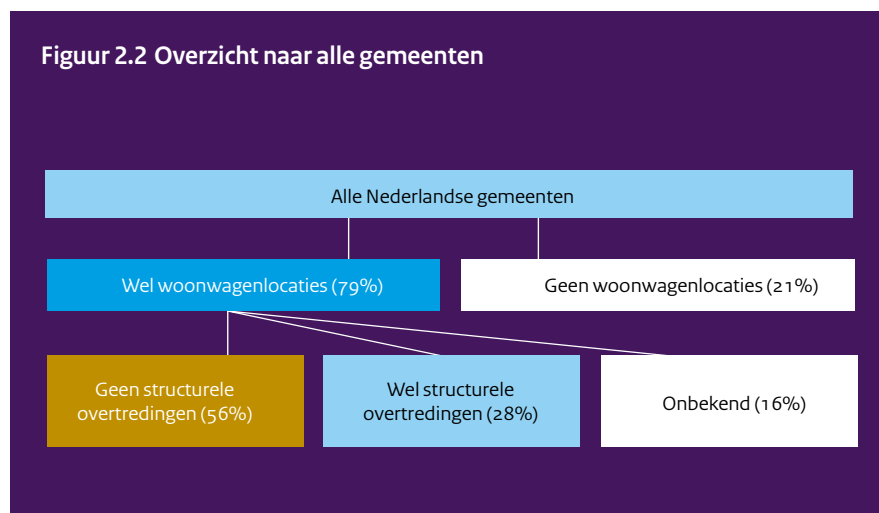
Aantal inwoners	Vrijplaatsen komen voor	Gewelds dreiging komt voor
0-50.000	5	9
50.000-100.000	5	4
100.000-150.000	4	14
150.000-200.000	6	13
>200.000	10	26
Totaal	5	10

Tabel 2.5 Voorkomen van vrijplaatsen en gewelds dreiging naar VI-regio (in percentages van het aantal locaties)

Aantal inwoners	Vrijplaatsen komen voor	Gewelds dreiging komt voor
Noord	2	3
Noord-West	8	11
Oost	2	8
Zuid	5	10
Zuid-West	6	16
Totaal	5	10

2.4 Samenvatting

De belangrijkste gegevens uit dit hoofdstuk kunnen worden samengevat in onderstaande twee figuren.

3.

Woonwagengebeleid nader bekeken

De tweede fase van het onderzoek bestond uit telefonische interviews met een selectie van gemeenten. Deze selectie is gemaakt op basis van de antwoorden op de schriftelijke vragenlijst in de eerste fase. Indien gemeenten aangaven dat er sprake is van vrijplaatsen en/of geweldsdreiging op een van de woonwagenlocaties, is een gemeente nogmaals benaderd voor een telefonisch interview.

In totaal is met 70 gemeenten een verdiepend interview gehouden. In bijlage 2 is een overzicht van deze gemeenten opgenomen. In deze paragraaf worden de belangrijkste bevindingen uit de verdiepende interviews beschreven. De resultaten in dit hoofdstuk gaan dus over de selectie van gemeenten. In deze selectie zitten juist gemeenten waar problemen spelen en waar er sprake is van geweldsdreiging en/of vrijplaatsen. Hier moet bij de interpretatie van de resultaten rekening mee gehouden worden. De resultaten zijn geenszins generaliseerbaar naar alle Nederlandse gemeenten.

3.1 Beleid

Veel gemeenten maken de laatste jaren een ontwikkeling door ten aanzien van woonwagengebeleid. De fase waarin gemeenten zich bevinden verschilt; sommige gemeenten staan aan het begin van de aanpak van de woonwagenlocaties en andere gemeenten hebben reeds een genormaliseerde situatie waarin woonwagenlocaties zijn overgedragen aan een woningcorporatie en handhaving regulier plaatsvindt.

De aanleiding om de situatie op woonwagenlocaties aan te gaan pakken verschilt per gemeente. De belangrijkste aanleiding is de onhoudbare situatie. De problemen werden dusdanig groot dat besloten is de situatie te gaan veranderen en beleid in te gaan zetten. De brief die vanuit het rijk is gestuurd met

de boodschap dat gemeenten verantwoordelijk zijn voor de aanpak van vrijplaatsen, heeft daarvoor sommige gemeenten een rol in gespeeld, evenals het idee dat gedogen niet meer van deze tijd is. Andere motivaties om beleid en handhaving in te zetten op woonwagenlocaties zijn: het intrekken van de woonwagenwet; de rampen in Enschede en Volendam, het ontstaan van een brandonveilige situatie; een tekort aan standplaatsen en herstructureringsplannen.

Er zijn echter ook gemeenten die geen (handhavings)beleid hebben ten aanzien van woonwagenlocaties. De belangrijkste redenen voor gemeenten om geen beleid te hebben zijn: woonwagenbewoners zijn gewone burgers en moeten ook als zodanig worden behandeld (apart beleid is niet gewenst); er is maar een beperkt aantal standplaatsen; de problemen zijn niet ernstig genoeg en de noodzaak voor specifiek beleid ontbreekt; er wordt momenteel gewerkt aan woonwagengebeleid.

Ongeveer drievijfde van de gemeenten heeft plannen tot het herstructureren van woonwagenlocaties, zit reeds midden in een herstructureringsproces of heeft de afgelopen paar jaar herstructureringsplannen uitgevoerd. Deze herstructureringsplannen zijn onder andere het verplaatsen van locaties, het creëren van extra standplaatsen, het inkrimpen van het aantal standplaatsen⁶, het herindelen, renoveren, opheffen of het verplaatsen van locaties, het aanleggen van nieuwbouwlocaties voor woonwagens of het vervangen van woonwagens door woningen ('verstenen') om de duurzaamheid te bevorderen.

3.2 Toezicht en handhaving

In ongeveer één vijfde van de gemeenten waarmee een verdiepend interview is gehouden, wordt helemaal niet gecontroleerd. De redenen hiervoor zijn veelal de angst naar aanleiding van geweldsdreiging⁷, de geringe prioriteit die aan handhaving wordt gegeven en het feit dat er geen aanleiding is voor controles.

In de overige gemeenten vinden controles op verschillende manieren plaats. In ongeveer één vijfde van de gemeenten vinden integrale controles plaats. Dit houdt in dat instanties of gemeentelijke afdelingen, zoals politie, woningcorporatie, sociale dienst, milieu, bouw- en woningtoezicht en handhaving, in verschillende samenstellingen periodiek controleren op de woonwagenlocaties. De frequentie van deze periodieke controles verschilt per gemeente: van één keer per week tot één keer per drie maanden. Daarnaast komt het voor dat er één of twee vaste afdelingen van de gemeente controles uitvoeren. Vaak is dit de afdeling bouw- en woningtoezicht, milieu of handhaving.

Een andere veelvoorkomende wijze is het controleren op ad hoc basis, bijvoorbeeld naar aanleiding van een melding. Andere wijzen van controles zijn: het controleren naar aanleiding van een melding van de beheerder; het meenemen van de woonwagencentra in de reguliere controles van de gemeente; het regelmatig surveilleren door de politie op de locaties.

⁷ De geïnterviewde gemeenten zijn geselecteerd vanwege de geweldsdreiging en/of vrijplaatsen. Het is daarom niet vreemd dat geweldsdreiging een vaak genoemde reden is voor het niet uitvoeren van controles.

⁶ Voor zowel een woonfunctie als voor bedrijfsactiviteit.

Ongeveer de helft van de gemeenten ervaart serieuze problemen bij de uitvoering van toezicht en handhaving⁸. Het meest genoemde probleem is de geweldsdreiging. Deze dreiging leidt er toe dat ambtenaren liever niet op de woonwagenlocaties komen en er dus in sommige gevallen niet meer wordt gehandhaafd. In veel gemeenten heeft een bepaalde mate van dreiging er toe geleid dat controles met minimaal twee personen worden uitgevoerd.

Een ander regelmatig genoemd probleem in de handhaving is het gebrek aan prioriteit, waardoor er te weinig middelen beschikbaar zijn om de handhaving op een goede manier te organiseren. Ook de jarenlange gedoogsituatie wordt door gemeenten genoemd als probleem in de handhaving. Strikt handhaven na een periode van gedogen wordt als onwenselijk gezien. Verder wordt de moeizame communicatie met bewoners als probleem beschouwd. Bewoners beroepen zich vaak op juridische procedures, die soms lange tijd in beslag kunnen nemen. Ten slotte maken gedateerde bestemmingsplannen (of het geheel niet aanwezige plannen) het lastig om te handhaven en is het niet altijd duidelijk wie het bevoegd gezag is (provincie of gemeente).

3.3 Regelovertreding

Sinds het intrekken van de Woonwagenwet in 1999 valt het wonen in een woonwagen onder het reguliere huisvestingsbeleid. Woonwagenbewoners zijn gelijk aan bewoners in reguliere woningen en hebben zich aan dezelfde wet- en regelgeving te houden. In ongeveer de helft van de geïnterviewde gemeenten bevinden zich “inrichtingen” op een of meer woonwagenlocaties. Het gaat veelal om garagebedrijven, autosloperijen, oud ijzer handel en kermisactiviteiten. Op deze inrichtingen is de Wet milieubeheer van toepassing.

⁸ Ook hier moet nogmaals opgemerkt worden dat het gaat om een selectie van gemeenten met de meeste problemen.

In bijna alle gemeenten waarmee een verdiepend interview is gehouden is sprake van regelovertredend gedrag op de woonwagenlocaties, door zowel bewoners als inrichtingen. Op sommige locaties zijn de overtredingen redelijk beperkt in omvang, maar op andere locaties wordt de wet- en regelgeving veelvuldig en op verschillende terreinen overtreden. Hieronder is weergegeven wat de meest voorkomende overtredingen van wet- en regelgeving zijn.

- Woningwet: bouwen zonder bouwvergunning, het plaatsen van meer woonwagens op één standplaats, het te dicht op elkaar staan van woonwagens (brandgevaar) en het niet voldoen aan andere eisen van het bouwbesluit.
- Wet op de Ruimtelijke Ordening: te grote woonwagens op de standplaatsen, bedrijven beginnen op een woonlocatie en het in gebruik nemen van gemeentegrond.
- Wet Milieubeheer: illegale lozing, bedrijfsvoering zonder vergunning, lekkende olievaten en het illegaal opslaan van banden en accu's.
- Wet werk en bijstand (WWB): uitkeringsfraude.
- Leerplichtwet: schoolverzuim.
- Wetboek van Strafrecht: wietteelt, illegaal aftappen van elektriciteit, drugshandel en wapenhandel.

3.4 Samenvatting

Er vinden op veel woonwagenlocaties overtredingen plaats op verschillende terreinen. Dit is soms jarenlang gedoogd. Sinds enkele jaren voeren echter veel gemeenten actief beleid met betrekking tot woonwagenlocaties. Zij willen naar een genormaliseerde situatie op de woonwagencentra. Vaak is dat ook een vereiste alvorens gemeenten de locaties kunnen overdragen aan woningcorporaties. In een groot deel van de gemeenten zijn daarom herstructureringsplannen of zijn deze plannen reeds uitgevoerd. Ook vinden in een groot deel van de gemeenten (weer) controles plaats om de situatie te normaliseren. De handhaving gaat echter nog niet probleemloos. Geweldsdreiging zorgt nog

steeds voor enige schroom bij ambtenaren om op woonwagenlocaties te komen. Daarnaast heeft handhaven op woonwagenlocaties nog niet altijd even veel prioriteit of speelt de jarenlange gedoogsituatie parten.

Er is kortom de laatste jaren een duidelijke omslag waar te nemen in het beleid van gemeenten ten aanzien van woonwagenlocaties. Er moeten desondanks nog wel enkele obstakels worden weggenomen om in alle gemeenten tot een genormaliseerde situatie te komen.

Bijlagen

Bijlage 1

Overzicht locaties

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Aa en Hunze	0	0	0
Aalburg	0	0	0
Aalsmeer	0	0	0
Aalten	1	0	0
Abcoude	0	0	0
Achtkarspelen	1	0	0
Alblasserdam	2	0	0
Albrandswaard	1	0	0
Alkemade	1	0	0
Alkmaar	3	0	0
Almelo	7	0	0
Almere	1	0	0
Alphen aan den Rijn	1	0	0
Alphen-Chaam	0	0	0
Ambt Montfort	3	0	0
Ameland	0	0	0
Amersfoort	11	0	0
Amstelveen	4	0	0
Amsterdam, stadsdeel Amsterdam Noord	3	0	0
Amsterdam, stadsdeel Bos en Lommer	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel Centrum	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel de Baarsjes	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel Geuzenveld-Slotermeer	5	0	0
Amsterdam, stadsdeel Oost / Watergraafsmeer	1	0	0
Amsterdam, stadsdeel Osdorp	4	4	0
Amsterdam, stadsdeel Oud West	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel Oud Zuid	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel Slotervaart	2	0	0
Amsterdam, stadsdeel Westerpark	1	0	1
Amsterdam, stadsdeel Zeeburg	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel ZuiderAmstel	0	0	0
Amsterdam, stadsdeel Zuidoost	1	0	0
Andijk	0	0	0
Anna Paulowna	1	0	0
Apeldoorn	25	3	7
Appingedam	0	0	0
Arcen en Velden	1	0	0
Arnhem	15	0	0
Assen	4	0	0
Asten	1	0	0
Baarle-Nassau	1	0	0
Baarn	2	0	0
Barendrecht	1	0	0
Barneveld	2	0	0
Bedum	0	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Beek-L	5	0	0
Beemster	0	0	0
Beessel	1	0	0
Bellingwedde	0	0	0
Bennebroek	1	0	0
Bergambacht	0	0	0
Bergeijk	4	0	1
Bergen op Zoom	7	1	1
Bergen-L	1	0	0
Bergen-NH	1	0	0
Bergschenhoek	1	0	0
Berkel en Rodenrijs	1	0	1
Berkelland	5	0	0
Bernheze	5	0	0
Bernisse	0	0	0
Best	1	0	1
Beuningen	1	0	0
Beverwijk	6	0	0
Binnenmaas	0	0	0
Bladel	3	0	0
Blaricum	1	0	0
Bleiswijk	1	0	0
Bloemendaal	2	0	0
Boarnsterhim	0	0	0
Bodegraven	1	0	0
Boekel	1	0	0
Bolsward	0	0	0
Borger-Odoorn	2	0	0
Borne	1	0	1
Borsele	0	0	0
Boskoop	1	0	0
Boxmeer	1	0	0
Boxtel	1	0	0
Breda	12	0	1
Breukelen	2	0	0
Brielle	1	0	0
Bronckhorst	1	0	0
Brummen	1	0	0
Brunssum	4	0	0
Bunnik	2	0	0
Bunschoten	1	0	0
Buren	2	0	0
Bussum	1	0	0
Capelle aan den IJssel	1	0	0
Castricum	1	0	0
Coevorden	8	0	0
Cranendonck	3	0	0
Cromstrijen	2	0	0
Cuijk	2	0	0
Culemborg	2	1	1
Dalfsen	3	0	0
Dantumadeel	0	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
De Bilt	2	0	1
De Marne	0	0	0
De Ronde Venen	2	0	0
De Wolden	1	0	0
Delft	2	0	0
Delfzijl	1	0	1
Den Haag	12	0	12
Den Helder	2	0	0
Deurne	3	0	0
Deventer	28	0	0
Diemen	1	0	0
Dinkelland	1	0	0
Dirksland	1	0	0
Doesburg	2	0	1
Doetinchem	5	0	0
Dongen	1	0	0
Dongeradeel	1	0	0
Dordrecht	11	6	3
Drechterland	1	0	0
Drimmelen	2	0	0
Dronten	1	0	0
Druten	1	0	0
Duiven	2	0	0
Echt-Susteren	8	1	1
Edam - Volendam	1	1	1
Ede	6	0	0
Eemnes	1	0	0
Eemsmond	0	0	0
Eersel	2	0	0
Eijsden	4	2	3
Eindhoven	16	5	3
Elburg	1	0	0
Emmen	6	0	0
Enkhuizen	1	0	0
Enschede	4	0	0
Epe	2	0	0
Ermelo	1	0	0
Etten-Leur	1	0	0
Ferwerderadiel	0	0	0
Franekeradeel	0	0	0
Gaasterlân-Sleat	0	0	0
Geertruidenberg	1	0	0
Geldermalsen	4	0	0
Geldrop-Mierlo	4	1	1
gemeente Texel	0	0	0
Gemert-Bakel	4	0	0
Gennep	1	0	0
Giessenlanden	1	0	0
Gilze en Rijen	0	0	0
Goedereede	1	0	0
Goes	1	0	0
Goirle	1	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Gorinchem	1	0	0
Gouda	6	0	0
Graafstroom	0	0	0
Graft - De Rijp	0	0	0
Grave	1	0	1
Groenlo	2	0	0
Groesbeek	0	0	0
Groningen	11	0	0
Grootegast	1	0	0
Gulpen-Wittem	4	0	1
Haaksbergen	0	0	0
Haaren	1	0	0
Haarlem	11	0	6
Haarlemmerliede & Spaarnwoude	1	0	0
Haarlemmermeer	11	0	0
Haelen	4	0	0
Halderberge	3	0	0
Hardenberg	4	0	0
Harderwijk	6	0	0
Hardinxveld-Giessendam	1	0	0
Haren-GR	0	0	0
Harenkarspel	1	0	0
Harlingen	0	0	0
Hattum	1	0	0
Heel	3	0	0
Heemskerk	7	2	2
Heemstede	2	0	0
Heerde	1	0	1
Heerenveen	1	0	0
Heerhugowaard	3	0	2
Heerlen	21	0	0
Heeze-Leende	2	0	0
Heiloo	1	0	0
Helden	1	0	1
Hellendoorn	4	0	0
Hellevoetsluis	2	0	0
Helmond	6	0	0
Hendrik-Ido-Ambacht	1	0	0
Hengelo	3	0	0
Het Bildt	0	0	0
Heumen	1	0	0
Heusden	4	0	0
Heythuysen	1	0	0
Hillegom	1	0	1
Hilvarenbeek	1	0	0
Hilversum	4	0	0
Hof van Twente	1	0	1
Hoogeveen	15	0	0
Hoogezand-Sappermeer	0	0	0
Hoorn	2	2	0
Horst aan de Maas	3	0	0
Houten	2	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Huizen-NH	1	0	0
Hulst	6	0	0
Hunsel	2	0	0
IJsselstein	2	0	0
Jacobswoude	1	0	0
Kampen	8	0	0
Kapelle	1	0	0
Katwijk-ZH	3	0	0
Kerkrade	10	4	1
Kessel	1	0	0
Kollumerland	0	0	0
Korendijk	0	0	0
Krimpen aan den IJssel	1	1	0
Laarbeek	3	0	0
Landerd	1	0	0
Landgraaf	5	0	1
Landsmeer	1	0	0
Langedijk	1	0	0
Laren	0	0	0
Leek	1	0	0
Leerdam	1	0	0
Leeuwarden	4	0	1
Leeuwarderadeel	0	0	0
Leiden	2	0	0
Leiderdorp	1	0	0
Leidschendam-Voorburg	5	0	0
Lelystad	1	0	0
Lemsterland	1	0	0
Leusden	0	0	0
Liemeer	0	0	0
Liesveld	0	0	0
Lingewaal	3	0	0
Lingewaard	3	0	0
Lisse	1	0	0
Lith	1	0	1
Littenseradiel	0	0	0
Lochem	3	0	0
Loenen	1	0	0
Loon op Zand	1	0	0
Lopik	0	0	0
Loppersum	0	0	0
Losser	0	0	0
Maarssen	1	0	0
Maasbracht	5	0	1
Maasbree	1	0	0
Maasdonk	2	0	0
Maasdriel	3	0	0
Maassluis	1	0	0
Maastricht	26	0	7
Margraten	2	0	0
Marum	1	0	0
Medemblik	2	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Meerlo-Wanssum	1	0	0
Meerssen	4	0	0
Meijel	0	0	0
Menaldumadeel	0	0	0
Menterwolde	0	0	0
Meppel	3	0	0
Middelburg	4	0	0
Middelharnis	2	0	0
Midden-Delfland	1	0	0
Midden-Drenthe	2	1	1
Mill en St. Hubert	1	0	0
Millingen aan de Rijn	0	0	0
Moerdijk	5	0	0
Montferland	1	0	0
Montfoort	1	0	0
Mook en Middelaar	1	0	0
Moordrecht	2	0	0
Muiden	0	0	0
Naarden	1	0	0
Neder-Betuwe	5	1	1
Nederlek	1	0	1
Nederweert	3	0	0
Neerijnen	1	0	0
Niedorp	0	0	0
Nieuwegein	1	0	0
Nieuwerkerk aan den IJssel	1	0	0
Nieuwkoop	2	1	1
Nieuw-Lekkerland	0	0	0
Nijefurd	0	0	0
Nijkerk	2	0	0
Nijmegen	5	1	1
Noord-Beveland	0	0	0
Noordenveld	2	0	0
Noorder-Koggenland	0	0	0
Noordoostpolder	4	0	0
Noordwijk	0	0	0
Noordwijkerhout	1	0	0
Nuenen	4	0	0
Nunspeet	3	0	0
Nuth	1	0	0
Obdam	0	0	0
Oegstgeest	1	0	0
Oirschot	1	1	1
Oisterwijk	2	0	0
Oldebroek	2	0	0
Oldenzaal	2	0	0
Olst-Wijhe	4	0	0
Ommen	1	1	0
Onderbanken	1	0	0
Oosterhout	2	0	0
Oostflakkee	1	0	0
Ooststellingwerf	2	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Oostzaan	1	0	0
Opmeer	0	0	0
Opsterland	1	0	0
Oss	13	0	0
Oud-Beijerland	0	0	0
Oude IJsselstreek	0	0	0
Ouder-Amstel	1	0	0
Ouderkerk	1	0	0
Oudewater	0	0	0
Overbetuwe	4	0	0
Papendrecht	2	0	1
Pekela	0	0	0
Pijnacker-Nootdorp	2	0	0
Purmerend	4	0	0
Putten	1	0	0
Raalte	4	0	0
Reeuwijk	1	0	0
Reiderland	0	0	0
Reimerswaal	1	0	0
Renkum	2	0	0
Renswoude	1	0	0
Reusel-De Mierden	2	0	1
Rheden	8	0	0
Rhenen	1	0	0
Ridderkerk	2	0	0
Rijnwaarden	1	0	0
Rijnwoude	1	0	0
Rijssen-Holten	2	0	0
Rijswijk	2	0	0
Roerdalen	2	0	0
Roermond	3	0	0
Roggel en Neer	1	0	0
Roosendaal	11	0	0
Rotterdam	8	1	1
Rozenburg	1	0	0
Rozendaal	0	0	0
Rucphen	4	0	0
Schagen	1	0	0
Scheemda	0	0	0
Schermer	0	0	0
Scherpenzeel	1	0	0
Schiedam	2	0	0
Schiermonnikoog	0	0	0
Schijndel	1	0	0
Schinnen	4	0	0
Schoonhoven	1	0	0
Schouwen Duiveland	3	0	0
Sevenum	1	0	0
's-Gravendeel	0	0	0
's-Hertogenbosch	12	0	0
Simpelveld	2	0	0
Sint anthonis	1	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Sint Oedenrode	1	0	0
Sint-Michielsgestel	1	1	1
Sittard-Geleen	24	4	4
Skarsterlân	1	1	0
Sliedrecht	2	0	0
Slochteren	0	0	0
Sluis	2	1	1
Smallingerland	4	0	0
Sneek	4	0	0
Soest	1	0	0
Someren	3	0	0
Son en Breugel	4	0	0
Spijkenisse	2	0	1
Stadskanaal	2	0	0
Staphorst	2	0	0
Stede Broec	1	0	0
Steenbergen	3	0	0
Steenwijkerland	5	0	0
Stein	7	0	1
Strijen	0	0	0
Swalmen	1	0	0
Ten Boer	0	0	0
Ter Aar	1	0	0
Terneuzen	8	0	0
Terschelling	0	0	0
Teylingen	3	0	0
Tholen	1	0	0
Thorn	1	0	0
Tiel	13	0	3
Tilburg	12	0	0
Tubbergen	1	0	0
Twenterand	2	0	0
Tynaarlo	4	0	0
Tytsjerksteradiel	0	0	0
Ubbergen	1	0	0
Uden	2	0	0
Uitgeest	1	0	0
Uithoorn	1	1	1
Urk	0	0	0
Utrecht	26	0	0
Utrechtse Heuvelrug	4	0	0
Vaals	2	0	0
Valkenburg aan de Geul	4	0	0
Valkenswaard	3	1	1
Veendam	1	0	0
Veenendaal	3	1	0
Veere	1	0	0
Veghel	1	0	0
Veldhoven	4	0	1
Velsen	3	2	1
Venlo	10	0	0
Venray	1	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Vianen	2	0	0
Vlaardingen	1	0	0
Vlagtwedde	0	0	0
Vlieland	0	0	0
Vlissingen	2	0	0
Vlist	1	0	0
Voerendaal	1	0	1
Voorschoten	1	0	1
Voorst	2	0	0
Vught	2	0	0
Waalre	1	1	1
Waalwijk	4	0	0
Waddinxveen	2	0	0
Wageningen	2	0	0
Wassenaar	2	0	0
Waterland	1	0	0
Weert	12	0	0
Weesp	1	0	0
Werkendam	1	0	0
Wervershoof	0	0	0
West Maas en Waal	7	0	6
Wester-Koggenland	0	0	0
Westerveld	5	0	0
Westervoort	1	0	0
Westland	6	0	0
Weststellingwerf	2	0	0
Westvoorne	1	0	0
Wieden	2	0	0
Wieringen	0	0	0
Wieringermeer	1	0	0
Wijchen	2	0	0
Wijdmeren	0	0	0
Wijk bij Duurstede	2	0	0
Winschoten	0	0	0
Winsum	0	0	0
Winterswijk	3	0	0
Woensdrecht	5	1	1
Woerden	3	0	0
Wognum	1	0	0
Wormerland	1	0	0
Woudenberg	0	0	0
Woudrichem	0	0	0
Wûnseradiel	0	0	0
Wymbritseradiel	0	0	0
Zaanstad	7	1	3
Zaltbommel	4	0	0
Zandvoort	3	0	3
Zederik	1	0	0
Zeevang	0	0	0
Zeewolde	0	0	0
Zeist	1	1	1
Zevenaar	4	0	0

Gemeente	Aantal woonwagenlocaties	Aantal vrijplaatsen	Aantal locaties met geweldsdreiging
Zevenhuizen-Moerkapelle	1	0	1
Zijpe	0	0	0
Zoetermeer	9	0	0
Zoeterwoude	1	0	1
Zuidhorn	0	0	0
Zundert	0	0	0
Zutphen	8	0	0
Zwartewaterland	3	0	0
Zwijndrecht	3	0	0
Zwolle	23	0	0

Bijlage 2

Overzicht geïnterviewde gemeenten

Gemeente

Amsterdam, stadsdeel Westerpark
Amsterdam, stadsdeel Osdorp
Apeldoorn
Bergeijk
Bergen op Zoom
Berkel en Rodenrijs
Borne
Breda
Culemborg
De Bilt
Delfzijl
Den Haag
Deurne
Dordrecht
Echt-Susteren
Edam – Volendam
Eijsden
Eindhoven
Grave
Gulpen-Wittem
Haarlem
Heemskerk
Heerde
Heerhugowaard
Helden
Heusden
Hof van Twente
Hoorn
Kerkrade
Krimpen aan den IJssel
Landgraaf
Leeuwarden
Lith
Maasbracht
Maastricht
Meerssen
Midden-Drenthe
Neder-Betuwe
Nederlek
Nieuwkoop
Nijmegen
Nuenen
Oirschot
Papendrecht
Reusel-De Mierden
Rotterdam

Gemeente

Sint-Michielsgestel
Sittard-Geleen
Skarsterlân
Sluis
Son en Breugel
Spijkenisse
Stein
Tiel
Uithoorn
Valkenswaard
Veenendaal
Veldhoven
Velsen
Voerendaal
Voorschoten
Waalre
Waddinxveen
West Maas en Waal
Woensdrecht
Zaanstad
Zandvoort
Zeist
Zevenhuizen-Moerkapelle
Zoeterwoude

Colofon

Bestelgegevens

Deze publicatie is te downloaden onder vermelding van VROM 9032.

Datum publicatie

Februari 2009

Contactgegevens:

VROM-Inspectie

www.vrom.nl

Regio Noord (Groningen, Friesland, Drenthe)

Groningen, telefoon 050 5992700

Regio Oost (Overijssel, Gelderland)

Arnhem, telefoon 026 3528400

Regio Zuid (Noord-Brabant, Limburg)

Eindhoven, telefoon 040 2652911

Regio Noord-West (Noord-Holland Utrecht, Flevoland)

Haarlem, telefoon 023 5150700

Regio Zuid-West (Zuid-Holland, Zeeland)

Rotterdam, telefoon 010 2244444

Dit is een publicatie van: **Ministerie van VROM**
Rijnstraat 8 | 2515 XP Den Haag | www.vrom.nl

